

Lieve Tine, beste familie, vriendinnen en vrienden van NOOR

De oprichting van Blijf van m'n Lijf is nu zo'n 45 jaar geleden, maar de intensiteit van de indruk die oprichting en de eerste jaren heeft achtergelaten, is zo groot, dat het 45 jaar later niet heel veel moeite kost om ernaar terug te gaan.

Het begon met een gesprek van Martine en Noor waarin minstens 10 misstanden waar vrouwen mee te maken én waar wat aan gedaan moest worden, aan de orde kwamen.

En het kreeg vorm doordat Noor ook Grietje, Marga en mij uitnodigde om mee te komen denken en werken.

Wat maakte het zo intensief?

We konden alle kanten op.

Het terrein waarop we konden opereren was zó groot, dat we begonnen met het te verkennen, in kaart te brengen.

We lazen en bespraken de meest uiteenlopende boeken, artikelen, ervaringen, gewoon gekozen omdat iemand er wat mee had. We waren aan het "lernen", zei Noor.

In eerste instantie leek de focus te gaan liggen op wat later "vrouwen tegen verkrachting" zou worden. Maar na een bezoek aan een huis in Chiswick, Londen, was het duidelijk: het werd een opvanghuis voor mishandelde vrouwen mét hun kinderen, en de bewoonsters gingen het zélf runnen.

"Women are very capable people" werd een gevleugelde uitspraak van Erin Pizzey uit Chiswick.

Het was revolutionair.

We hadden in een klap een richting voor alle vragen die te maken hadden met het draaiend houden van een huis, want god zij dank was er 10 jaar eerder een Bijstandswet gekomen waardoor vrouwen die van hun mishandelende man weggingen, recht hadden op een inkomen. Althans Nederlandse vrouwen. Voor buitenlandse vrouwen kwam die mogelijkheid pas 6 jaar later.

We hoefden niet te gaan soebatten over subsidies, of te proberen duidelijk te maken dat er een probleem was waar wat aan gedaan moest worden.

Want in 1974 was er geen probleem. Dat bevestigden zelfs organisaties die incidenteel mishandelde vrouwen hielpen. Er was geen structureel probleem.

We konden gewoon beginnen.

We wisten níet waar we aan begonnen.

We waren ambitieus. We wilden een initiatief dat goed in elkaar zat, dat stánd zou houden. Er waren in die tijd veel initiatieven voor vrouwenorganisaties, opleidingen, hulpverlening, bedrijven als drukkerijen, cafés, boekhandels, uitgeverijen, maar vaak werden ze niet echt succesvol omdat er veel energie ging naar onderlinge conflicten, gebrek aan kennis, onduidelijke uitgangspunten, onrealistische verwachtingen, gebrek aan financiën. Dat wilden we zeker niet.

Vanzelfsprekendheden

We werden in hoge mate geconfronteerd met onze eigen vanzelfsprekendheden. Want hoe ziet het eruit dat bewoonsters verantwoordelijkheid nemen voor haar eigen leven en dat wij die verantwoordelijkheid niet overnemen?

De nieuwe vrijwilligster, die de hond van een bewoonster mee naar huis nam - om na het weekend te merken dat deze bewoonster vertrokken was - leerde het op de harde manier, maar het was iets waarover we voortdurend moesten nadenken en perspectieven uitwisselen. Het was nieuw en het was opwindend.

En dan waren er natuurlijk ook nog de vanzelfsprekendheden van anderen waar we ons mee moesten verhouden. Soms kwamen die vanzelfsprekendheden naar ons toe in de vorm van vragen “waarom helpen jullie die mannen niet”, soms in de vorm van druk: “als we nu niet ín het huis kunnen filmen, blazen we de uitzending af. Volgende week is het geen nieuws meer”, soms in de vorm van agressie en soms in de vorm van onverholen haat.

Noor was veruit de oudste, en ze was niet van plan, zei ze, om dat onder stoelen of banken te steken. Ze zou haar ervaring gebruiken. En dat deed ze. Op het gebied van de confrontatie aangaan met algemeen geaccepteerde indoctrinaties had ze haar sporen verdiend.

Zo leerden we dat we de aanval konden verwachten en hoe we daarmee om konden gaan.

“We moeten het goed uitleggen”, vond Noor, en dus maakten we er veel werk van om informatie naar buiten te brengen in de vorm van leesbare en interessante jaarverslagen; we schreven zelf artikelen voor vakbladen en bijvoorbeeld Vrij Nederland, gaven réeksen interviews en hielden systematisch lezingen voor de Amsterdamse politie en beroepsgroepen als huisartsen. De naam Blijf van m’n Lijf werd een gevestigd begrip, en is dat denk ik tot op de dag van vandaag.

Het kinderwerk

Een van de onderscheidende punten van Blijf van m'n Lijf voor de vrouwen was dat ze hun kinderen mee konden nemen.

Buiten Noor had eigenlijk niemand van ons enig benul van kinderen. Ze wáren er, en soms waren ze vervelend en soms waren ze lawaaiig en soms waren ze leuk, maar we hadden eigenlijk geen idee. Dat ze ingeënt moesten worden, dat ze naar school moesten, dat ze soms vreselijke dingen hadden meegemaakt, dat ze de overgang moesten maken naar het leven hier.

Het is zeker aan Noor te danken dat het kinderwerk meteen een prominente plaats in het geheel kreeg, dat het huis ook voor hen een veilige plek was.

En zo kwam er al snel wekelijks een arts van de GGenGD waar moeders terecht konden met hun zorgen en vragen.

En de eerste medewerker die betaald werd, dus waarvan we de continuïteit wilden borgen, was een kinderwerker.

Achteraf gezien was het een gigantische klus.

Wat je doet moet ertoe doen, vond je. Ik denk dat het ertoe deed.

Ik weet zeker dat het huis en alle huizen in binnen en buitenland die erop volgden, een verschil hebben gemaakt in het leven van duizenden vrouwen.

Je deed het met heel veel liefde, doorzettingsvermogen en humor

Anita Aerts

12 mei 2019